

Πολυτεχνείο 1973 - 2020

.....

1961 -1963

Τίποτα δεν γεννιέται από το μηδέν...

Η χούντα του '67 δεν ήταν κάτι ξαφνικό. Προετοιμαζόταν χρόνια, για οικονομικούς και πολιτικούς λόγους, και επιβλήθηκε με την υποστήριξη της αμερικανικής κυβέρνησης.

Στην Ελλάδα επικρατεί κλίμα τρομοκρατίας και φόβου. Οι εκλογές που έγιναν το 1961 έμειναν γνωστές ως “οι εκλογές της βίας και της νοθείας”.

Το Μάιο του 1963 δολοφονήθηκε ο βουλευτής της ΕΔΑ, Γρηγόρης Λαμπράκης.

1961 - 1963

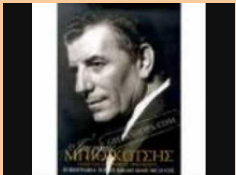
Γρηγόρης Λαμπράκης

Βουλευτής της ΕΔΑ στον Πειραιά, γιατρός, βαλκανιονίκης και πρωτοπόρος στο φιλειρηνικό κίνημα.

Η δολοφονία

Θεσσαλονίκη, 22 Μάη 1963.
Ένα τρίκυκλο όχημα με οδηγό τον Σπύρο Γκοτζαμάνη πλησίασε τον Γρ. Λαμπράκη.
Ο Μανώλης Εμμανουηλίδης τον χτύπησε με ένα λοστό στο κεφάλι. Ο Λαμπράκης έπεσε στο έδαφος αιμόφυρτος. Ξεψύχησε τέσσερις μέρες αργότερα.

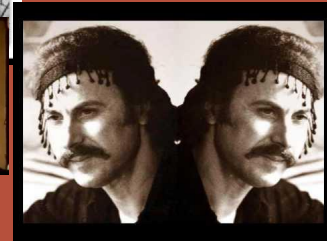
21 Απρίλη 1967

Η Επιβολή της Χούντας

Επικρατεί πολιτική αστάθεια με κυβερνήσεις μικρής διάρκειας που ανεβοκατεβαίνουν. Στις 21 Απρίλη 1967 ο Γεώργιος Παπαδόπουλος με μία ομάδα στρατιωτικών έκαναν πραξικόπημα και εγκαθίδρυσαν δικτατορία, που διήρκησε επτά χρόνια (1967-1974). Η Χούντα, η στρατιωτική δικτατορία που επιβλήθηκε στις 21 Απριλίου 1967, ήταν ένα άθλιο και διεφθαρμένο καθεστώς.

Η Ελλάδα ζει στο σκοτάδι και την τυραννία. Απαγορεύονται οι εκλογές, οι συγκεντρώσεις και οι διαδηλώσεις. Η ελευθερία έκφρασης και δράσης διώκονται.

Οι εξορίες και οι φυλακές γεμίζουν με πολιτικούς κρατούμενους, κομμουνιστές και άλλους δημοκράτες. Τα βασανιστήρια είναι βάρβαρα και απάνθρωπα.

7ετία 1967-1974 Διώξεις, Εξορίες, Βασανιστήρια

Η πόρτα άνοιγε και έμπαιναν μέσα σαν μανιασμένοι ταύροι. Δύο, τρεις, τέσσερις, κάποια στιγμή έχανες το μέτρημα. Χτυπούσαν με λύσσα, σχεδόν σαν να βρίσκονταν σε πανικό. Χωρίς λόγο και αιτία. Φάλαγγα, ξερίζωμα μαλλιών, ξύλο με γκλοπ μέχρι λιποθυμίας, μαστίγωμα με καλώδια ή αλυσίδες.

Ένα από τα εκατοντάδες εφιαλτικά βράδια, οι βασανιστές μπήκαν στο κελί του πατέρα μου και ζωγράφισαν έναν κύκλο με κιμωλία. Τον έβαλαν να σταθεί όρθιος και του είπαν ότι αν τολμήσει να πάρει τα πόδια του, θα ξεχάσει πώς είναι το φως. Μετά από περίπου 20 ώρες ορθοστασίας, δεν άντεξε και έπεσε στο πάτωμα. Τότε ήρθαν τρέχοντας οι βασανιστές του. Μου είπε ότι "Εκείνο το βράδυ στο κελί έμαθα πώς είναι να μουδιάζεις από το πολύ ξύλο και να μην νιώθεις τίποτα."

(μαρτυρία)

ΠΑΡΕΠΕΜΦΘΗ ΔΙΟΤΙ ΕΠΟΛΙΤΙΚΟΛΟΓΕΙ ΕΝΤΟΣ ΚΑΦΕΝΕΙΟΥ

ΚΟΜΟΤΗΝΗ, 19.— Συνελήφθη και παρεπέμφθη εις τὸ ἐκτετακτὸν στρατοδικεῖον Ἀλεξανδρουπόλεως ὁ Μ. Γιαννακίδης, ἑτῶν 31, κάτοικος Κρωβύλης. Ὁ συλληφθεὶς ἐντὸς καφενεῖου τοῦ χωρίου τοῦ ἐπέκρινε τὴν ἐπελθούσαν κυβερνητικὴν μεταβολὴν.

Η χούντα φυλακίζει, εξορίζει,
καταπιέζει

Η Γυάρος ήταν ένα ακατοίκητο νησί όπου η χούντα έστελνε εξορία τους πολιτικούς κρατούμενους.

Η Αντιδικτατορική Πάλη

Ο λαός και η νεολαία αντιστέκεται στη δικτατορία. Γίνονται οι πρώτοι εργατικοί αγώνες και οι πρώτες φοιτητικές συνελεύσεις.

Στις αρχές της δεκαετίας του '70 άρχισε η κρίση του χουντικού καθεστώτος.

Η διεθνής καπιταλιστική οικονομική κρίση, γνωστή ως "πετρελαϊκή", άγγιξε και την Ελλάδα. Αλιεργάτες, εργάτες στη σιδηροβιομηχανία και βιομηχανία ξύλου προχωρούν σε απεργίες. Μεγάλες κινητοποιήσεις έχουμε σε Σκαρामαγκά και Μέγαρα, ενάντια στην απαλλοτρίωση προς όφελος των εφοπλιστών Νιάρχου και Ανδρεάδη.

CHILE 1973

Στην Ελλάδα και στον κόσμο ...

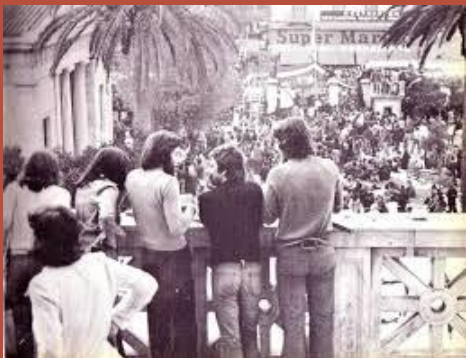
Οι επεμβάσεις των ΗΠΑ στη Χιλή και στο Βιετνάμ μεγαλώνουν τον αντιαμερικανισμό των Ελλήνων. Τα συνθήματα “Έξω το ΝΑΤΟ” και “Έξω οι ΗΠΑ” κυριαρχούν.

Το εργατικό κίνημα βρίσκεται σε άνοδο σε διάφορες χώρες του κόσμου. Πολλές χώρες εκφράζουν την αλληλεγγύη τους στους Έλληνες και ζητούν την απελευθέρωση των πολιτικών κρατουμένων και την πτώση της δικτατορίας.

Τετάρτη 14 Νοέμβρη 1973

Οι φοιτητές κάνουν κατάληψη του Πολυτεχνείου. Εκλέγεται Συντονιστική Επιτροπή και συγκροτούνται ομάδες εργασίας. Στο χώρο του Πολυτεχνείου και γύρω από αυτό έρχονται εργάτες, αγρότες από τα Μέγαρα καθώς και μαθητές που διαδηλώνουν ενάντια στη Χούντα.

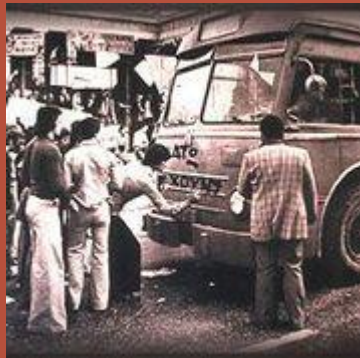
Πέμπτη 15 - Παρασκευή 16 Νοέμβρη 1973

Λειτουργεί ο ραδιοφωνικός σταθμός του Πολυτεχνείου. Πλήθη λαού συρρέουν έξω από το Πολυτεχνείο. Οι διαδηλωτές μοιράζουν και κολλούν στα παρμπρίζ αυτοσχέδιες προκηρύξεις.

Η εξέγερση φτάνει στο αποκορύφωμά της. Η Συντονιστική Επιτροπή του Πολυτεχνείου καλεί τους εργαζομένους και τον λαό να συμπαρασταθούν στους φοιτητές. Αρχίζουν οι συγκρούσεις με την Αστυνομία.

Πέμπτη 15 - Παρασκευή 16 Νοέμβρη 1973

“Την παρασκευή 16 Νοέμβρη του 1973 το πρωί στο σχολείο δεν υπήρχε καμία διάθεση για μάθημα. Μοιράσαμε τις προκηρύξεις που είχαμε μαζί μας. Το σχολείο έβραζε. Πολλά παιδιά είχαν μαζί τους τρανζίστορς και ακούγαμε τον ραδιοφωνικό σταθμό των φοιτητών. Για πολλές ώρες αυτός ο σταθμός ήταν η μόνη αντικειμενική ενημέρωση στην Αθήνα.

Η γυμνασιάρχης με τους καθηγητές προσπάθησαν να επιβάλουν την τάξη. Με το ζόρι μας έβαλαν στις τάξεις. Εκεί ανάλογα με τον καθηγητή, συνεχίζονταν στα φανερά ή στα κρυφά η συζήτηση.

Γυρνώντας από το σχολείο προς τα σπίτια μας σκίζαμε από τα βιβλία την τελευταία σελίδα που είχε το βιβλιόσημο με το “πουλί”, γράφαμε πάνω τα συνθήματα, μπουτσορώναμε το πουλί με την σβάστικα και τα πετάγαμε σαν προκηρύξεις στους δρόμους. Το απόγευμα κατεβήκαμε στο Πολυτεχνείο. Δεν θυμάμαι τι ώρα ήταν αλλά τα δακρυγόνα είχαν ήδη κατακλύσει όλο το κέντρο. Ακούγονταν από τριγύρω ήχος από ασθενοφόρα. Μας θυμάμαι (και κάποιες φορές ανατριχιάζω) στη μέση της Πατησίων εμένα και τον Μανώλη, σαν χαζά. Γύρω μας καπνογόνα. Γυρίσαμε σπίτια μας. Με το τρανζίστορ κολλημένο στο αυτί μου όλο το βράδυ, έζησα όλη την αγωνία των φοιτητών.

Στο τέλος ο σταθμός σταμάτησε να μεταδίδει. “Τους σκότωσαν”, σκέφτηκα. Με τις σκέψεις αυτές κοιμήθηκα ξημερώματα. Απ’ όλη την Αθήνα συνέχισαν οι πυροβολισμοί. Τα όπλα νίκησαν, αλλά η ψυχή απελευθερώθηκε. Άρχισε το τέλος της Χούντας”.

(μαρτυρία)

17 Νοέμβρη 1973

Τα μεσάνυχτα εμφανίστηκαν στην Αθήνα ο στρατός και τα τανκς. Στις 03:03 π.μ., το τανκ ρίχνει την κεντρική πύλη του Πολυτεχνείου με τα συνθήματα “Έξω αι ΗΠΑ”, “Έξω το ΝΑΤΟ”, καταπλακώνοντας τους διαδηλωτές που ήταν σκαρφαλωμένοι πάνω της. Στρατός και Αστυνομία εισβάλλουν στο Πολυτεχνείο.

Διομήδης Κομνηνός, ετών 17, το αγόρι που αφήφησε τα τανκς

Ήταν μαθητής Λυκείου και τη νύχτα της 16ης Νοεμβρίου 1973 έπεσε νεκρός. Ο δολοφόνος του βρισκόταν μόλις 10 μέτρα μακριά του και τον σκότωσε ακαριαία με μια σφαίρα που τον βρήκε στην καρδιά. Ήταν φρουρός στο Υπουργείο Δημοσίας Τάξεως...

“Η αστυνομία απαγόρευε παντού την είσοδο. Αργότερα μου τηλεφώνησαν φίλοι πως άκουσαν το όνομα του Διομήδη ανάμεσα στους νεκρούς που ανακοινώθηκαν στα δελτία ειδήσεων. Πήγα στο νεκροτομείο για αναγνώριση πτώματος. Μου έδειξαν το παιδί μου παγωμένο και νεκρό. Τον φίλησα στα ανοικτά του μάτια και στην πληγή στην καρδιά κι έκοψα μια τούφα από τα μαλλιά του.”

(μαρτυρία του πατέρα του Δ. Κομνηνού)

1974

15 Ιούλη, η εισβολή στην Κύπρο

Μετά τον ξεσηκωμό των φοιτητών στο Πολυτεχνείο, ακολούθησαν τα γεγονότα στην Κύπρο.

Οι δικτάτορες στηρίζουν το πραξικόπημα για την ανατροπή της κυβέρνησης του Μακάριου και είναι υπόλογοι για την εισβολή των τουρκικών στρατευμάτων στο νησί.

1974

24 Ιούλη, η Πτώση της Χούντας

Η Χούντα δεν μπορεί να κρατήσει άλλο την εξουσία και παρά την προσπάθεια μασκαρέματός της μέσω της “φιλελευθεροποίησης” πέφτει.

Σχηματίζεται η λεγόμενη κυβέρνηση “Εθνικής Ενότητας”. Επιστρέφουμε στην κοινοβουλευτική δημοκρατία, όμως το σύνθημα Ψωμί-Παιδεία-Ελευθερία που ένωσε τους φοιτητές, τους εργάτες και όλο το λαό παραμένει επίκαιρο.

Η εξέγερση του Πολυτεχνείου αποτελεί ιστορικό γεγονός-ορόσημο της λαϊκής πάλης στη νεότερη ελληνική ιστορία.

47 χρόνια μετά ... 2020

Ένας αγώνας σαν την εξέγερση του Πολυτεχνείου, στις 17 Νοέμβρη 1973, τελειώνει όταν ξεχνιέται. Όταν, όμως, γίνεται ιδέα, ορόσημο για νέους αγώνες, για νέα οράματα, τότε δικαιώνεται και ζει.

Η ιστορία γράφεται με το λαό πρωταγωνιστή...

Η καλύτερη τιμή για όσους αγωνίστηκαν ενάντια στη δικτατορία είναι να ακολουθήσουμε τα βήματά τους.

Η Χούντα έπεσε, όμως η αδικία, η φτώχεια και η εκμετάλλευση εξακολουθούν να στοιχειώνουν τα όνειρα της νέας γενιάς. Στεκόμαστε απέναντι στους σύγχρονους υμνητές της Χούντας, όσους χύνουν το δηλητήριο του φασισμού και του ρατσισμού.

47 χρόνια μετά τα μηνύματα του Πολυτεχνείου παραμένουν επίκαιρα. Το σύνθημα Ψωμί-Παιδεία-Ελευθερία συνεχίζει να εμπνέει τους αγώνες του σήμερα. Η προστασία της υγείας, το δικαίωμα στη μόρφωση και τη δουλειά, η υπεράσπιση των ατομικών και συλλογικών ελευθεριών είναι τα δικά μας συνθήματα.

Οι νεκροί του Πολυτεχνείου

Σπυρίδων Κοντομάρης, 57 ετών
Διομήδης Κομνηνός, 17 ετών
Σωκράτης Μιχαήλ, 57 ετών
Toril Margrethe Engeland, 22 ετών
Βασίλειος Φάμελλος, 26 ετών
Γεώργιος Σαμούρης, 22 ετών
Δημήτριος Κυριακόπουλος, 35 ετών
Σπύρος Μαρίνος, 31 ετών
Νικόλαος Μαρκούλης, 24 ετών
Αικατερίνη Αργυροπούλου, 76 ετών
Στυλιανός Καραγεώργης, 19 ετών
Μάρκος Καραμανής, 23 ετών
Αλέξανδρος Σπαρτίδης, 16 ετών
Δημήτριος Παπαϊωάννου, 60 ετών
Γεώργιος Γεριτσιδης, 47 ετών
Βασιλική Μπεκιάρη, 17 ετών
Δημήτρης Θεοδώρας, 52 ετών
Αλέξανδρος Βασιλείος, 43 ετών
Αλέξανδρος Παπαθανασίου, 59 ετών
Ανδρέας Κούμπος, 63 ετών
Μιχαήλ Μυρογιάννης, 20 ετών
Κυριάκος Παντελεάκης, 44 ετών
Ευστάθιος Κολινιάτης, 47 ετών
Ιωάννης Μικρώνης, 22 ετών